

Szeged alkotmányvédő küzdelme a vidéki autonómiáékért

A szociáldemokrata párt indítványt terjeszt a közgyűlés elé — A kereszténypárt csatlakozott a mozgalomhoz

(A Délmagyarország munkatársától.) Részletesen beszámolt a Délmagyarország arról a nagyjelentőségű kezdeményezésről, amely az autonómiák országos védelmének megszervezése érdekében a szegedi liberális párt elnöki tanácsának keddesti üléséről indult ki. Az elnöki tanács elhatározta, hogy előkészíti az alkotmányvédő mozgalom közgyűlési tárgyalását és manifesztummal fordul az országos közvélemény színe előtt valamennyi törvényhatósághoz, mert fontosnak tartja, hogy a budapesti kereszténypárt ismeretes állásfoglalására elsősorban a legnagyobb vidéki város reagáljon. A liberális párt elnöki tanácsának elhatározása általános helyesléssel találkozott Szeged egész társadalmában. Ezt a helyeslést tükrözi vizsgálata az alábbi nyilatkozatok:

Dr. Pap Róbert

a szegedi liberális párt elnöke a következő nyilatkozatot tette:

— A történelem megismétlődik. Körülbelül száz éve annak, amikor az abszolutizmus alapján álló kormányok a megyék élére teljhatalmu adminisztrátorokat állítottak. A nemzet ellenállása azonban csakhamar lehetetlenné tette ezek működését és a municipális önkormányzat visszanyerte alkotmányos jogait. A legmesszebbmenő állami centralizáció hívei sem gondoltak eddig az önkormányzat teljes lebontására és a helyi közigazgatásnak kinevezett állami tisztviselőkkel intézésére.

— A fővárosi közigazgatás rendezése tárgyában készülő törvényjavaslat az önkormányzatnak teljes megszüntetését jelenti a kormányhatalommal való igazgatás esetén, ami a centrális hatalomnak olyan megnövekedését idézné elő, mellyel szemben a parlamentarizmus is csak bizonytalan garanciát nyújthatna.

— Bár ez a javaslat csak a fővárosi autonómiáit érinti, kétségtelen, hogy ennek megszüntetését nyomon követné a vidéki törvényhatóságok önkormányzatának lebontása. Alkotmányunk ezen sarkalatos erősségének elpusztítása ellen a legélesebb harcot kell felvenni országunkban, mert ha annak ezt a súlyos alapkövét kidöntik, könnyen megínszhat annak egész szerkezete. Meg kell szólalnia ebben a fontos kérdésben a vidéknek is, nehogy hallgatása belegegyezésnek vétsék.

Dr. Palócz Sándor

a következőket mondotta:

— A legteljesebb mértékben helyeslem ezt a kezdeményezést, amelynek célja, hogy a vidék már most lépjen fel a veszélyeztetett autonómiák védelmében, mert kétségtelen, hogy a fővárosi önkormányzati jogának megszüntetését követni fogja a vidéki autonómiák megnövekedése, vagy megszüntetése. Lehetséges tartom, hogy az autonómiák védelmében ne legyen egy véleményen az ország egész lakossága. A szegedi liberális párt elnöki tanácsának keddi ülésén résztvettem én is és fenntartás nélkül magamévá tettem Pásztor Józsefnek azt az indítványát, hogy az autonómiák védelmi harcát Szegedről indítsuk meg.

— A mozgalomnak azért kell a vidékről kiindulnia, mert a mai helyzetben, amikor a képviselőház összetétele miatt nem tükrözi vissza hűen az ország közvéleményét, csak a törvényhatóságok lehet az autonómiák egyetlen szócsové, hiszen a képviselőházban a vidéknek igen kevés képviselete van. Igen fontos, hogy a törvényhatóságok emeljék fel először tiltakozó szavukat a lehetetlen terv ellen és éppen ezért tartom végtelenül helyesnek, hogy a manifesztumot minél előbb kiadjuk. Valószínű, hogy ennek a lépésnek igen komoly visszhangja lesz a liberális párt február elsején rendezendő vá-

csoráján is, amelyen résztvesz és felszóllal Rassay Károly is.

Lájer Dezső,

a szociáldemokrata párt szegedi titkára ezeket mondta:

— A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága tegnap este foglalkozott az ügyvel. Elhatároztuk, hogy a januári közgyűlés elé indítványt terjesztünk és tiltakozni fogunk az önkormányzatok jogkörének mindenféle megcsorbítása ellen. Tisztában vagyunk azzal, hogy a kormányt ugyanaz a szándék vezeti a vidéki önkormányzatok tekintetében is, mint a fővárosi önkormányzat dolgában, pedig a vidéki önkormányzatok már is jobban meg vannak csorbítva. A kormány az önkormányzatok háztartásának anyagi válságát akarja ürügyül felhasználni a tervezett törvény életbeléptetéséhez.

— Nekünk változatlanul az a meggyőződésünk, hogy a meglévő bajok csak azért következtek be, mert sem a fővárosnál, sem a vidéki önkormányzatoknál nem volt igazi autonómia, olyan, hogy a legjobban érdekelt lakosság képviselői érvényesíthették volna a pénzügyi bajok elhárítását célzó akaratukat. Meggyőződésünk szerint a bajokból csak a nép ve-

zetheti ki önmagát. Az ország érdekében igazán azok cselekszenek, akik összefognak ezeknek a terveknek megvalósítása ellen. A szociáldemokrata párt és annak parlamenti frakciója, valamint a fővárosi és vidéki önkormányzati csoportjai az önkormányzatok megvédelmezéséért indítandó harcban az egész vonalon a helyükön lesznek.

Azok a városatyák, akik a kereszténypártihoz tartoznak,

szerdán délután értekezletet tartottak az ügyben és elhatározták, hogy a januári közgyűlésen kifejezésre juttatják a párt álláspontját és bejelentik a harcot az autonómiák védelméért.

A kereszténypárti városatyák felfogásáról

a párt egyik vezető tagja

a következőket mondotta a Délmagyarország munkatársának:

— A törvényhatósági önkormányzat a magyar alkotmány egyik sarkköve. Minden olyan törekvés, amely ezt a sarkkővet érinti, egyben támadás az ezeréves magyar alkotmány ellen is. A múltban a nemzet mindig egységes volt minden olyan támadással szemben, amely akár felülről, akár alulról fenyegette az alkotmányt. Ilyen egységesnek kell lenni most is és így újabb bizonyítékát kell adnunk annak, amit az 1861. évi országgyűlésen Kazinczy Gábor olyan próféta szavakba öntött: „Aki a magyar alkotmány ellen küzd — mondotta —, az a véges ember küzdelmét vállalja a végtelen idővel”. Mindenki, aki féltő gonddal örködik az alkotmány, a jogrend és a konszolidáció fölött, annak a legteljesebb mértékben el kell itélnie minden ilyen törekvést és hazafias kötelességének kell tartania, hogy minden egyéb ellentétet félretelve, felsorakozzon az ezeréves magyar alkotmány védelmére.

A fellebbezési bíróság megállapítása a „szegedi mozi kartel“-ről

A törvényszék sem szállítja le a Széchenyi Mozi bérét

(A Délmagyarország munkatársától.) Ismeretes az a per, amit a Széchenyi Mozi helyiségét bérlő Mozgóképszínház Rt. indított Mihalovics Dezső ellen, azt kérve, hogy a gazdasági lehetetlenülésre való tekintettel a bíróság az évi 12.000 pengőben megállapított bérét évi 6000 pengőre szállítsa le. Ezzel az igénnyel szemben a háztulajdonos azzal védekezett, hogy felbontja részvénytársasága a mozi üzemét

Vogl Rezsőnek adta át olyan feltétellel, hogy Vogl Rezső ezért neki a mozi bevételeire és jövedelmezésére való tekintet nélkül évi tízezer pengőt fizet s a mozi minden kiadását Vogl Rezsőnek magára kellett vállalni. Vogl Rezső viszont a Belvárosi Mozi részvénytársaságnak s a Belvárosi Mozi igazgatósági tagjaiból álló szindikátusnak adta át a mozi üzemét és a maga számára a három szegedi mozi vezetéséért fix javadalmazást és mindhárom szegedi mozi bevételéből százalékos haszonrészeseledést kötött ki. Mindaddig — vitatta a háztulajdonos —, amíg a felperes jogosult követelni az üzem átengedéséért évi tízezer pengőt, addig a felperes nem követelheti azt, hogy a másra áthárított bér összegét a bíróság leszállítsa.

A járásbíróság ezen az alapon el is utasította a felperest keresetével. Felperes az ítélet ellen fellebbezést nyújtott be, amit most tárgyal a törvényszék Tóth-tanácsa. A Mozgóképszínház részvénytársaságot budapesti ügyvédiének helyettese, dr. Ballassa Jenő, a háztulajdonost pedig dr. Dettre János képviselte.

A fellebbezési tárgyaláson a háztulajdonos ügyvédje hatósági bizonyítvánnyal igazolta, hogy 1933. évben az 1932. év bevételeihez viszonyítva a Belvárosi és Széchenyi Mozik jegybevétele nem csökkent, hanem emelkedett. Igaz ugyan, hogy ez az emelkedés a Belvárosi Mozi jegybevételeiben mutatkozott, azonban a szegedi mozik között kartellmegállapodás van s ennek folytán a mozik összbevételét kell vizsgálni akkor, amikor a gazdasági válságnak a mozik látogatottságára gyakorolt hatása vizsgálendő.

A törvényszék szerdán hírdetett ítéletet a perben s a járásbíróság elutasító

Széchenyi Mozi

Csütörtöktől

**ÓFENSÉGE
AUTÓJA**

ORBOK ATTILA
Végjáték

LILIAN
Harvey
JOHN BOLES

FON

